

Intervenció de la rectora en l'acte d'investidura com a doctor honoris causa de Philippe Sands

Barcelona, 11 de febrer del 2026

Benvolgut professor Philippe Sands, benvolgut padrí, rectors, membres de la comunitat universitària, amigues i amics de la Universitat Pompeu Fabra.

Moltes gràcies per acompanyar-nos en aquest acte.

I també moltes gràcies, Judit Nedderman i Pau Figueres; un plaer escoltar-vos, aquí, a la Universitat Pompeu Fabra.

Vull començar la meva intervenció donant les gràcies al professor Ángel Rodrigo per la seva magnífica *laudatio*, que il·lustra de manera rigorosa i propera la trajectòria del professor Sands i l'encert del seu nomenament com a doctor honoris causa per la nostra universitat.

La intervenció de l'Ángel és una bona mostra del coneixement que té del guardonat, de la seva obra, i d'una manera de fer i de parlar que només ens pot fer sentir orgullosos com a universitat.

I faig extensiu també aquests agraïments a la comissió que va avaluar la proposta i al Departament de Dret, que amb la seva visió ha fet possible aquest reconeixement.

Professor Sands, today is a particularly significant day for UPF, because it allows us to publicly recognize your absolutely extraordinary intellectual and civic trajectory.

We honour Philippe Sands not only for his academic excellence, but also for having contributed like very few others to putting law at the service of memory, truth, and justice at a historic moment when indeed these words are at risk of being banalized.

Jurista de referència mundial en dret internacional públic, Philippe Sands ha ajudat a donar forma al llenguatge jurídic contemporani sobre crims internacionals, responsabilitat de l'Estat i protecció dels drets humans.

La seva tasca ha estat decisiva per enfortir la idea que la comunitat internacional no pot ser neutral davant la barbàrie: que conceptes com genocidi, crims contra la humanitat o jurisdicció internacional no són només categories tècniques, sinó instruments per defensar la dignitat de les víctimes i exigir responsabilitats als culpables.

En aquest punt, m'agradaria destacar dos episodis que il·lustren perfectament la seva trajectòria i el seu compromís, i als quals s'ha referit també el padrí en la seva intervenció:

En primer lloc, la seva intervenció com a advocat en el cas de les Illes Chagos, on va defensar Maurici contra el Regne Unit davant la Cort Internacional de Justícia, i va aconseguir una victòria històrica que va declarar il·legal la separació colonial de l'arxipèlag i va posar en qüestió els límits del dret internacional en l'era postcolonial.

En segon lloc, el seu descobriment personal en escriure *East West Street*, on rastreja la història de la seva pròpia família jueva a Lviv, la ciutat on Hersch Lauterpacht i Raphael Lemkin, els pares conceptuals dels "crims contra la humanitat" i del "genocidi", van desenvolupar les idees que Sands defensaria després en tribunals internacionals.

En els darrers anys Philippe Sands ha estat també una de les veus clau en la definició jurídica de l'ecocidi com a possible cinquè crim internacional, al costat del "genocidi", els "crims contra la humanitat", els "crims de guerra" i el "crim d'agressió".

Com a copresident d'un grup internacional d'experts, Sands ha contribuït a forjar una definició innovadora d'ecocidi com a actes il·lícits o arbitraris comesos contra el medi ambient, sabent que hi ha una probabilitat substancial de causar-hi danys greus, extensos o duradors. I ho ha resumit amb una idea tan simple com poderosa: ha arribat el moment, i cito literalment, "d'anar més enllà dels éssers humans i protegir els ecosistemes i el benestar del planeta", situant la destrucció massiva del medi ambient al mateix nivell moral i jurídic que els grans crims contra la humanitat.

Aquesta aposta per ampliar l'horitzó del dret internacional, del genocidi a l'ecocidi, és una mostra més del seu coratge intel·lectual i de la seva capacitat d'anticipar els debats del futur.

Aquestes experiències mostren també un jurista capaç de connectar la història personal amb la universalitat del dret, i de transformar casos tècnics en narratives que reclamen justícia per als més vulnerables. Com ell mateix ha dit: "El Dret internacional no era, no és, només el dret entre estats, sinó també el dret de la humanitat" –una frase que resumeix la seva visió transformadora.

Al mateix temps, Philippe Sands ha sabut fer una cosa molt difícil: acostar el dret internacional al gran públic sense simplificar-lo. A través dels seus llibres, de la seva tasca com a advocat i de la seva presència constant en el debat públic, ha mostrat que explicar un cas, una família o una ciutat pot ser una manera formidable d'explicar també un sistema jurídic i un moment històric.

Així ha demostrat que es pot ser, alhora, un jurista rigorós, un narrador atent i una consciència incòmoda en temps de guerra, d'impunitat i de negacionisme.

Per finalitzar, permeteu-me que subratlli fins a quin punt la figura de Philippe Sands dialoga amb la nostra pròpia manera d'entendre la Universitat Pompeu Fabra. Som una universitat jove, oberta al món i que aspira a combinar l'excel·lència acadèmica amb el compromís cívic. Una universitat que entén el dret, les ciències socials i les humanitats com a eines per llegir críticament el present i per intervenir-hi amb responsabilitat. En aquest sentit, la seva trajectòria professional i intel·lectual sintonitza profundament amb la vocació de la UPF.

En distingir avui Philippe Sands amb el grau de doctor honoris causa, la nostra universitat referma així el seu compromís amb un dret internacional exigent, amb la defensa dels drets humans i amb una idea de la universitat com a espai de memòria crítica i de responsabilitat global.

És un honor per a la UPF que a partir d'ara el seu nom quedi lligat al nostre, i que els nostres estudiants i investigadors el puguin reconèixer

com a referent d'excel·lència acadèmica i de compromís amb la societat.

Dear Professor Sands, thank you very much for your work, for your lucidity and for your courage. It is an absolute privilege for UPF to have you in our community.

And to finish my speech, and as a symbol of gratitude, we would like to give you a present: a first edition, from 1938, of "Homage to Catalonia", by George Orwell.

Thank you Philippe, gràcies a tothom.